KARİKATÜR

İKİNCİ CEPHE OYUNU!

— Açıl cephem açıl — Açılmaz — Anahtarı nerede — Suya düştü — Su nerede — Mihver içti — Mihver nerede — Şarka gitti — Şark nerede — Yandı kül oldu — Külü nerede — Savruldu — Vay benim köse sakalım... Vay benim köse sakalım!

RAMİZ

— Kızım, aklını mı kaçırdın? Dünya bu halde iken kocanı nasıl Avrupaya gönderirsin?
— Neden aklımı kaçırmış olayım, tam elli bin liraya sigorta ettirdim!..

— Bu manzarasız apartman için yüz elli lira kira çok..
— Aman bayım, buna manzarasız denir mi, aynadan deniz bile görünüyor!..

Ankara Mektubu

ÇOCUKLUKTAN kalma bir huy olacak, arasıra öyle pisboğazlığım tutar ki, hayret edersiniz. Meselâ durup dururken canım kayısı pestili, dut kurusu gibi değme babayiğitin öm ründe bile aklıma gelmiyen şeylere gel ha ederim. Amerikan fıstığı, kabak çekirdeği gibi şeylerle ise hafta geçmeden müşerref olmak kuvvetli itiyatlarımdandır.

Geçen gün de aklıme ne gelse beğenirsiniz? Macun. Şaştınız değil mi? Neye şaşıyorsunuz. Siz de sevmez misiniz? Siz de çocukken macun yemediniz mi? Ama, şimdi çocuk değiliz, ne zarar; macun her vakit yenir, keşke şimdi olsa..

Macunun yime şekli biraz acayiptir yoksa. Mübarek yenmez, yalanır. Bilmem Hüseyin Rahmi üstadımızın «Şıp sevdi» adlı romanını okudunuz mu? Orada bir alafrangalık budalası dayı yeğenlerine alafranga (!) usulü ve bu usulle yemek yimeyi öğretirken yeğenlerden biri sorar:

— Dayı bey, frenkler lök macununu nasıl yerler?

Frenkistan ve frenkler nerede, lök macunu nerede? Ama, lök macunu ne güzel şeydir. Ankarada yok, bilmem İstanbulda hâlâ var mı?

Burada diğer macunlardan da yok. Tertemiz ve göz göz ayrılmış madenî macun tablası eski çocukların rüyalarına girer bir lezzet ve zevk menbaı idi. O zamanlar çıkolatalar okadar alıp yürümemiş ve mahalle bakkalına kadar inmemişti. Ama, entarisi ala benziyor türküsünü zurna veya klarnet ile öttürerek macuncu mahalleye düştü mü, biz de onun başına sinekler gibi üşüşür, hayran hayran tablanın seyrine dalardık.

O gözlerde neler yoktu: Al, yeşil, kırmızı, beyaz, mor renkte tarçınlı, limonlu, fıstıklı, bademli, daha bilmem neli macunlar gözlerimizi döndürür ve ağızlarımızdan şakır şakır sular akıtırdı. Parası olanlarımız, yahut eve koşarak annelerini kandıranlarımız bir değneğin ucuna oturtulan macunu kapar ve yalıya yalıya dünyanın zevkini çıkarırdı. Hey gidi günler. O günlerin geri gelmesine lüzum yok, bana öyle geliyor ki, o macunları şimdi de bulsam yine o zamanki zevkleri aynen tadacağım.

Macun dedim de aklıma geldi. Bir de Hacıbaba macunu vardı. Bu çocuklar için değil, büyükler ve bilhassa ihtiyarlar için kuvvet macunu idi.

Macuncu kısa boylu, simsiyah sakallı, topuz gibi bir herif, çırağı da bir delikanlı idi. Hâlâ gözümün önündedirler. Sedye gibi bir işporta ve üstündeki camekânda renkli, renksiz ve ekserisi koyu esmer renkte bir takım macunlar satardı. Bu sedyenin bir tarafından ustası, öbür tarafından çırağı yakaladı mı, günde binbir çarşı gezerler ve bilhassa Nuruosmaniye camisinin avlusunda karar kılarak bayram üstlerinde çarşıdan çıkan safdil ihtiyarları avlarlardı.

Bu macunlarda neler vardı, tesirleri mevcut muydu? Buraları meçhulümüz. Hattâ okadar ki, o zamanki sıhhat memurlarının da meçhulü idi, çünkü böyle bir kontrol akla gelmezdi.

Bu Hacıbaba yalnız ihtiyarları değil, herkesi avlardı. Çünkü koca şarlatan macununun binbir hassasını bağıra çağıra tatlı dillerle, anlatırken etrafına muazzam bir kalabalık toplanır ve tam o sırada Hacıbaba:

— Efendiler dikkat, aramızda yankesiciler dolaşıyor, derdi.

İşte bu bir parola idi. Çünkü bu ihtar, kalabalığı ikaz eder ve herkesin en kıymetli malı hangi cebinde ise can havlile ve gayri ihtiyarî el o tarafa giderdi. Ötesi kâfi idi. Çünkü Hacının ortakları olan yankesiciler

(Devamı 8 nci sayfada)

No. 343 CİLT: 14 SENE: 7 FİYATI 10 KURUŞTUR 23 TEMMUZ 1942

KARİKATÜR

PERŞEMBE GÜNLERİ ÇIKAR SİYASİ EDEBİ HAFTALIK MİZAH MECMUASI

ABONE ŞARTLARI:
Türkiye için seneliği 5000, altı aylığı 250, üç aylığı 130 kuruştur. Ecnebi memleketler için seneliği 800, altı aylığı 400, üç aylığı 200 kuruştur.

SAHİBİ: SEDAT SİMAVİ
İDAREHANE: İstanbul, Ankara caddesinde Acımusluk sokağı No. 7
Telgraf: İstanbul: KARİKATÜR
Posta kutusu: İstanbul: 103

HİNDİSTAN İNGİLTERE İLE ALÂKASINI KESMEK İSTİYOR..

İngiliz — Yedeğimizden ayrılmayın, sonra kendiniz çekeceksiniz!..

Kadın — Neden bu gazinoda çalğı yok?
Erkek — Fiyatlarda var diye lüzum görmemişlerdir!..

HAFTADAN HAFTAYA

BORÇLULARA VE ALACAKLILARA DAİR

İKİ ahbap baş başa konuşuyorlardı. İkisi de temiz yürekli, çok iyi insanlardı. Fakat bir tanesi kalabalık bir ailenin yükü altında ezilmiş olduğu için perişan ve derbederdi, işi filosofluğa vurmuştu.

Kalabalık aileli adam bir müddet pahalılık vesaireden acı acı şikâyet ettikten sonra sesini alçalttı ve arkadaşının kulağına bir şeyler mırıldanmıya başladı. Yüzünün hareketlerinden, gözlerindeki endişe ile karışık rica ve bir parça hicaptan borç para istediği anlaşılıyordu. Ötekinin biraz evvelki neşeli ve açık çehresinin, bir fırtına bulutu geçmiş gibi birdenbire kapanıp kararmasından, başını geri çekmesinden ve canı [illegible] bir vaziyette kaşlarını çatmasından anladım ki, bu tahminimde hata yoktur. Yine bu çehreden ayni kuvvetle anlaşılıyordu ki, ricalar ve teminatlar boşa gidecektir ve bulutlanan gözlerden bir tek kuruşluk rahmet damlası dökülmiyecektir.

«İstiyenin bir yüzü, vermiyenin iki yüzü karadır» diye bir meşhur lâkırdı vardır. İlk defa istiyen ve makul bir şey istiyenle ilk defa red eden için bu belki doğrudur. Fakat alış verişin bu nevi çoğalır ve borç istiyenle borç veren arasında bir nevi karı koca teklifsizliği meydana gelirse iş değişiyor ve kendisinden borç istenen adamın yüzü artık kararmak, kızarmak gibi hallerden münezzeh kalıyor. Yalnız buna mukabil ricacının yüzü bir parça sararıyor, hepsi bukadar!

Nitekim kalabalık aileli adamın yüzü de şakaklarından itibaren sararmıya ve ince ter damları ile donanmıya başlamıştı. Kendinden para istenen adamda, vermese bile, derhal bir velinimet tavrı hâsıl olur ve yüksekten konuşmıya başlar.

Biraz evvel bahsettiğimiz ata sözünden herhalde daha doğru bir başka ata sözü olan «Para isteme benden, buz gibi soğurum senden» hükmünce para istenen ahbap artık soğuk ve uzaktı. Ders verir gibi bir tavırla sesini yükseltti ve etraftan çekinmiye lüzum görmiyerek:

— Yahu ne olacak senin bu halin, dedi. Çok şükür geçineceğin yok değil. Kendin de dürüst, çalışkan, namuslu adamsın. Borçla geçinmiye utanmıyor musun?

Bu ders karşısında öteki işi yine filosofluğa ve şakaya vurmaktan başka bir yol bulamadı:

— Bana bak, dedi, söylediğini iyi düşün. Bir İngiltere devleti vardır ki, değil sana bana, meşhur Karuna dahi duman attıracak kadar zengindir, dürüsttür, vakarlıdır, çalışkandır. Böyle olduğu halde o dahi borçla, hem hortum borcu ile geçiniyor. Ben, sen kim oluyoruz. Nasıl bir zamanda yaşadığımızın farkında değilsin galiba.

Bu söz derhal iki ahbap arasında bozulur gibi olan normal vaziyeti iade etti. Bu konuşmıya uzaktan kulak verenlerin dudaklarında da memnun bir sırıtma belirmişti.

Cevap hakikaten güzel, misal ise, eski tâbiri üzere, cidden şahanedir. Her borçlu artık yüzünü kızartmadan alacaklısına bunu söyliyebilir.

«Fakiri padişah âsa, gedayı muhteşemen.»

Mısrai hükmünce İngiltere bile borç ile yaşar bir hale geldikten sonra sana bana ne oluyor?

Kasap eti yüz elliye, manav kaysıyı yüze sattıktan sonra maaş sahibi ayın haftasından sonra bütçesinde bir hortum borcu faslı açarsa bu onun değil, ona bu borcu verecek kimsenin düşüneceği şeydir.

Bizim gibiler içinse yapılacak şey borçlulara «hemen Tanrı İngiltere, Çin ve Rusyadan başlamak üzere bütün devletler için olduğu gibi, sizler için de bir Amerika halk etsin» duasından başka bir şey olamaz.

Kadıköyünde B. S:

«Hayatta muvaffak olmak için çare?»

CEVAP:

Para kazanmanın yolunu bulmak, bunun için de para kazandıracak mevkide olanları tanıyıp bilmek... O zaman şöhret de, muhabbet de, muvaffakıyet de sizin!

★

Ankara caddesinde S. T:

«Meşhur bir edip, nişanlımı elimden aldı.. Nasıl intikam alayım?»

CEVAP:

İntikam almıya lüzum var mı? Zira hasmınız cezasını iki kere bulmuş: Evvelâ, edebiyat gibi müzmin bir illete tutulmak, sonra da nişanlınızı başına belâ almak suretile.

★

Yeşilköyde Z. A:

«Bizim oğlanın aklı bir karış havada... Ne yapayım?»

CEVAP:

Aman, bu mesafeyi muhafaza ediniz. Hiç ürkütmeye gelmez. Büsbütün havalandı mı, hem onun, hem de sizin yandığınız gündür.

★

Çamlıcada İ. K:

«Çamlıcayı güzelleştirenler cemiyeti ne iş yapıyor?»

CEVAP:

Ne yapsınlar? Çamlıcanın güzelliğini hayran hayran seyrediyorlar!

★

Arnavutköyünde bayan Ş. F:

«Yaşça küçük bir genç bana talip oldu. Ne cevap vereyim?»

CEVAP:

Talibinizin yaşça küçük olması gösteriyor ki, başça da sizden büyük değildir. Muvafakat cevabı verir vermez bir tasma tedarik ediniz!

Cibalide bayan F. T:

«Kocam tütün fabrikasında. Ben tütünden hoşlanmıyorum. Kocamın üstüne, başına sinen tütün kokusunu nasıl giderebilirim?»

CEVAP:

Onun tütün kokusunu gidermiye imkân yoktur, siz hemen nezle olmıya bakınız!

★

İstinyede Ş. D:

«Tavlada hep gele atmaktan kolum yoruluyor. Şansım ne zaman düzelecek?»

CEVAP:

Tavlayı bıraktığınız gün.

★

Emirgânda bayan N. S:

«Her gördüğüm kaptana âşık oluyorum.. Sebebi?»

CEVAP:

Kumanda altına girmek ihtiyacından ileri geliyor. İlk talibinizle hemen evleniniz, mesut olursunuz!

★

Suadiyede K. Z:

«Bir vurguncu kızına vuruldum. Kendisini nasıl elde edebilirim?»

CEVAP:

Evvelâ babası ile faturasız alış verişe girişiniz, onun itimadını kazandıktan sonra kızına fatura ile müracaat edersiniz. Fiyatını uygun düşürürseniz artık o sizin malımızdır. Bir yastıkta kocayınız!

★

Heybeliadada bayan S. S:

«Buluttan nem kapıyorum. Bu hassasiyetimi teskin için bir çare söyler misiniz?»

CEVAP:

Sizi tanımadığımız için tuzlu mu, şekerli mi olduğunuzu bilmiyoruz. Fakat her ne olsanız kendinize ucuza, pahalıya okutmıya bakınız!

Akılhacası

★

BASMA

İki kadın arasında:

— Basma alabildin mi?

— Aldım..

— Ne yapacaksın?

— Basma alırken paramparça olan entarimin yerine bir entari yapacağım!

MEYVALARA EL UZATABİLENLERE AŞKOLSUN..

Müşteri — (Meyvai memnuna) dedikleri galiba bunlar olacak!..

Yalnız bu işte insanın zihnini fena halde kurcalıyan bir şey var: Çılgın bir ateş bayramına dalmış devletler, düğünde el rakısı ile sarhoş olan davetliler gibi mütemadiyen kızışıyorlar, kendilerine ve başkalarına bol keseden çelik ve barıt ikram ediyorlar. Bu mesele de bir düğün sahibine benziyen Amerikanın milyarlarına sırtlarını dayıyorlar. Çok güzel, çok âlâ. Alan razı, veren razı olduktan sonra uzaktan kadılık etmiye kalkışacak kimseye hakikaten halt etmek düşer.

Fakat bu hortum borcu ne zamana kadar devam edecek, veya edebilecek. Amerika geçen sene kırk milyar küsur dolar sarfetmiş, bunun içinde beş milyara yaklaşan hortum borçları da dahil. Gelecek sene, öbür sene tabiatile yine olacak. Fakat hazıra dağlar bile dayanmaz. Ya günün birinde hortumun suyu tükenir de ateş sönmemiş bulunursa. Ya Amerika da alacaklılarına: «Yahu artık kusura bakmayın, benimki de kıt kanaat bana yetişmiye başladı. Seneye bana kim hortum borcu verecek, Allah bana, ben de size» diyecek duruma gelirse!

KARİKATÜR

— Dün annemi de plâja getirdim..
— O da yandı desene..
— Evet, yüzü kızardı!...

TOMBUL TEYZE MUSABAKASI

Bu hafta (Tombul Teyze) nin gazetemize intisabının dördüncü yıldönümüdür. Bu vesile ile (Tambul Teyze) nin sevgili okuyucuları arasında bir müsabaka açtık. — Tombul Teyzeyi kesin olarak kaç yaşında tahmin edersiniz?
En fazla hangi yaşa rey verilirse o yaşa rey verenler arasında kura çekeceğiz. Birinciye - geçen müsabakamızda olduğu gibi - (Tombul Teyze) karikatürlerinden güzel birinin renkli büyük bir orijinalini çerçeveli ve ithaflı olarak hediye edeceğiz. Ve yine o yaşa rey verenlerden elli kişiye ikinci (Tombul Teyze albümü) nden karikatürist Ramiz'in imzasile birer tane hediye edeceğiz.
Cevaplar: 1 Ağustos 1942 gününden evvel ve (Tombul Teyze) namına gazetemize gönderilmelidir. Okuyucular isim ve adreslerini de açık olarak yazmalıdırlar.

— Eyvah, boğulacağız galiba..
— Fırtınalara alışmalısın. Yarın öbürgün evlendiğimiz zaman elbise, pabuç isteyince ne yapa caksın?!..

KİMSE DUYMASIN

SEBEBİ?

Tüccar Salamon, vicdanının emrile, müslüman olmuş, adını Süleymana çevirmişti. O zamana kadar işleri yolunda giden Salamonun, Süleyman olduktan sonra, talihi birdenbire tersine döndü. Zarar üstüne zarar ediyor, tehlike üstüne tehlike geçiriyordu. Bütün eski dindaşlarının biner biner kazandığı bir sırada, Süleyman biner biner ziyana giriyordu.

Komşusu Mişona sordular:
— Süleyman neden böyle baş aşağı gidiyor?
— Müslüman oldu da..
— Musanın gazabına mı uğradı dersin?
Mişon güldü:
— Yok a canım, ondan değil... Doğru iş görmiye başladı da ondan!

ÇAMDEVİREN

GAZEL

Bir zerre nasip almadı binbir emelinden,
Çökmüş gibidir gönlüme dünya temelinden!

Artık ne Zekâi Dedenin bestesi kaldı,
Lezzet bulur olsam ne Nedimin gazelinden...

Bir nağme çıkar sineden etrafa bakınca,
Bir nağme ki, çıkmaz sazın en ince telinden.

Baştan başa bir âlemi hırs oldu bu âlem,
Nâdan kapıyor lokmayı dânânın elinden.

Gördün mü elinden tutan insan zuafânın?
Raksetmek için belki tutar tutsa belinden!

Farzet ki aziz arkadaşın milyoner olmuş,
Kârın nedir, öptürmese, dünya güzelinden?..

Sermayei irfanı çıkarsam da mezada
Sağlam iki kat elbise çıkmaz bedelinden!

Farketmeyen elbet biri vardır, bu cihanda,
İnsanların âlâsını en müptezelinden!

Bir ses kalacak, bil ki, hayalimde ölürken:
«İrfanı olan rahata ermez!» meselinden,

Bir lâhza yeter, Çamdeviren, rahata varmak...
Vazgeç bu cihanın ebedinden, ezelinden!

ÇAMDEVİREN

NİÇİN ÖĞRENDİN?

Libya cephesinde, tabur kumandanı, askere seslendi:
— İçinizde yabancı lisan bilenler yanıma gelsin.
Taburdan iki kişi ayrılarak kumandanın karşısında durdu. Kumandan birincisine sordu:
— Niçin yabancı bir lisan öğrenmek lüzumunu duydun?.
— Düşmanlardan esir aldığım zaman fikirlerini anlamak için.
— Bravo!
İkincisine döndü:
— Adın ne?
— Davit.
— Sen ne diye yabancı dil öğrendin?
— Esir olduğum zaman meramımı anlatabilmek için!

İHTİYAR KÖY DOKTORU

KÖYÜN ihtiyar doktoru Raşit Tekin, bir sabah, Cihangirden şu telgrafı aldı:

«Kızım hasta. Bugün muhakkak sizi bekliyoruz.

Cafer Baları»

Doktor telgraf sahibini tanıdı. Bunlar, yazı geçirmek için Haziranda köye gelmişler, Eylülde gitmişlerdi. Ailenin ufak tefek rahatsızlıkları esnasında, köyün yegâne doktoru olmak itibarile, Raşit Tekini çağırmışlar, o suretle arada bir âşınalık meydana gelmişti. Fakat doktor, bu telgrafa bir mana veremiyordu:

— Koca İstanbulda doktor buhranı mı var ki, tâ buradan beni çağırıyorlar? Ama ne çare, vazife icabı gideceğiz.

Çantasını hazırladığı sırada eline ikinci bir yıldırım telgrafı tutuşturdular, bu da Maçkadan geliyordu:

«Oğlum rahatsız. Bugün mutlaka bize uğrayınız.

Süleyman İrikuş»

Tuhaf tesadüf... Bu imza da doktora yabancı gelmedi. Bunlar da geçen yaz köye taşınıp gidenlerdendi. Doktor bu ikiz davete hayret etmekle beraber memnun olmamış da değildi:

— Bir taşla iki kuş, diyordu, bir otomobille her ikisine uğrarım. Öğleye kadar yine köyüme dönerim!

Ona köyden şehire gidip geliş âdeta uzun bir seyahat gibi görünüyordu. Pardösüsünü giydi, çantasını aldı, yola çıktı. Cafer Balarının adını telefon kataloğundan kolaylıkla bulmuştu. Bütün aile, doktoru heyecanla kapı eşiğinde bekliyordu:

— Kızımız, sayfiyeden geldiği gündenberi yatakta. Doktorların hiç biri tam bir teşhis koyamadı. Son ümidimiz sizde kaldı!

— Bakalım..

Kızı. muayene etti: Kalbi mükemmeldi, göğsünde bir gayri tabiîlik yoktu, midesi bozuk değildi. O halde bu rahatsızlık neden? Hemen fikrini söyledi:

— Üzücü bir sinir buhranı. Hemen bu akşam Yalovaya gönderiniz. Bir hafatda hiç bir şey kalmaz. Bir haftalık banyo, istirahat, nesi varsa alır götürür.

— İlâç?

— Hiç lüzum yok. Hattâ verilmiş ilâçlar varsa onların hepsini atınız.

Evden çıktı, Maçkaya gitti. Süleyman İrikuşun ailesi de onu merdiven başında karşıladılar:

— Oğlumuz iki ay var ki, yemekten içmekten kesildi. Buradaki doktorlardan hiç bir fayda görmedi. Son ümidimiz sizsiniz!

— Bakalım..

Delikanlıyı muayene etti: Demin gözden geçirdiği hastanın bütün vasıflarını, tabiî erkekçe, bunda da gördü.

— Asabi bir şey. Çabuk geçer... Oğlunuzun hemen iyi olmasını istiyorsanız bu akşamki vapurla Yalovaya yollayınız.. Bir hafta sonra sapsağlam döner!

— Ya ilâç?

— Lüzumu yok. Hattâ elinizdekileri bile pencereden fırlatınız!

* * *

Bir hafta sonra, delikanlı ile kız, doktor Rasit Tekini ziyaret için kolkola köye gitmişlerdi. İhtiyar doktorun elini öptükten sonra:

— Sıhhatımızı kazandırdığınız için size bütün hayatımızca borçluyuz. Fakat hastalığımızı nasıl anladınız?

Dediler. Doktor gülümsedi:

— Ayni zamanda gelen iki telğraftan anladım, dedi. Bu iki telgrafla hafızamda bazı hatıralar canlandı. İkinizin yollarda yanyana dolaşmanız, çınar altlarında beraber oturmanız.. biribirinizle gizli gizli konuşmanız... İşte bütün bunlar bana hastalığın ne olduğunu anlattı!

İkisi birden atıldılar:

— Saadetimizde en büyük hisse sizindir. Yoksa, bize kalsaydı, hicabımızdan bu işi ölünciye kadar ailemize açamazdık.

Papağan

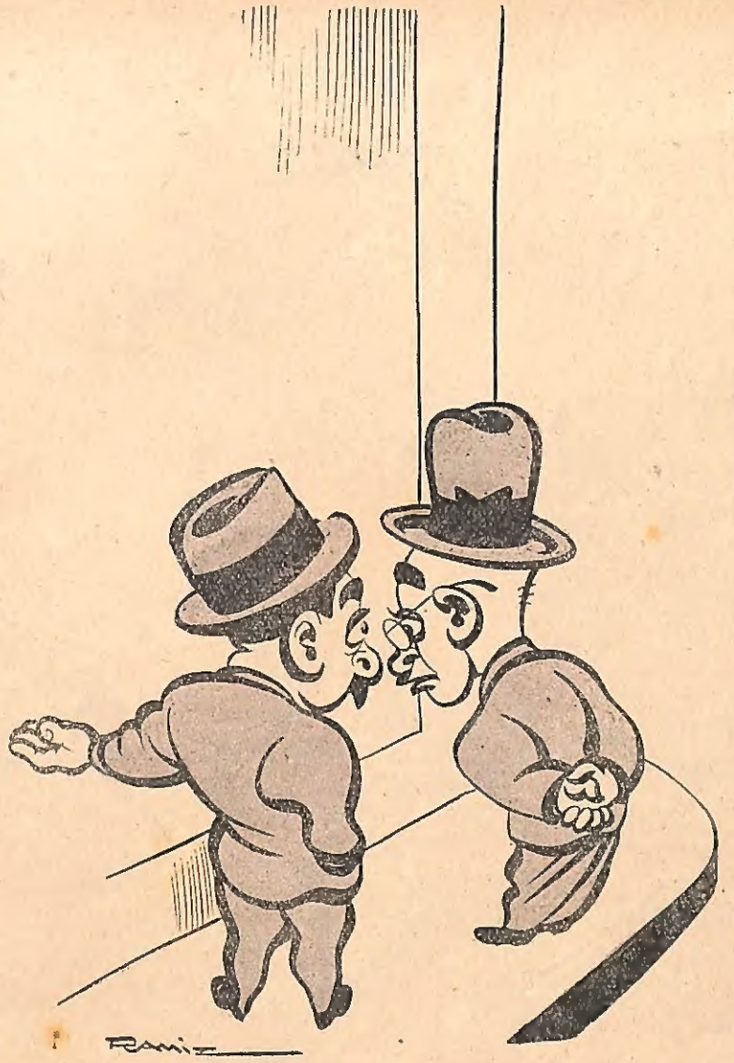

— **Mantar kadın pabuçları kalkıyormuş...**

— **Aman birader, yarım metreye kadar kalkmıştı, daha mı kalkıyor?!..**

CEZA

Üstada dediler ki:

— Şu genç edebiyatçılara cezalarını versene. Durup dururken sana hücum ediyorlar.

— Onlar zaten cezalarını bulmuşlar. Ben ne diye zahmet edeyim?

— Nasıl bulmuşlar?

— Bu zamanda edebiyat ile meşgul olmaktan büyük ceza mı olur?..

ANKARA MEKTUBU

(2 nci sayfadan devam)

gözlerine kestirdikleri adamların en kıymetli mal veyahut parasının nerede olduğunu kendi ellerile göstermiş olur ve yankesici de elile koymuş gibi bir dakika sonra oracıktan onu çekerdi.

Kıssadan hisse:

Şimdiki siyasetler bu macunlara ve bazı diplomatlar da bu Hacıbabaya benziyorlar.

★ Ankarada dondurmacı, sucu ve şerbetçi dükkânları lle piyango bileti satan dükkânlar kadar da terzi dükkânı açıldı. Hele her ay bir tane de ayakkabıcı dükkânı açıldığını söylersem bilmem inanır mısınız?

Hadi piyango bir ümittir ve onun için revaçtadır. Su ve şerbet ise böyle ateşli ve hararetli zamanlarda icap eder. Fakat terzi ve kunduracıya bukadar iltifat neden? Bunu bir arkadaşım hal ve izah etti. O dedi ki:

— Canım, resmî tebliğlerde sık sık dinliyoruz, falan ve filân cephe takviye edilmiştir diye. Ne yapsın şimdi herkes sırt ve ayak cephelerini takviye ediyor da.

★ Radyoya alaturka musiki için alınacak ses artisti stajyerlerinin imtihanı yapılıyor. Meğer bizde de bülbül nekadar çokmuş. Belki iki yüz kadar talip var. İmtihan heyeti durmadan çalışıyor.

Geçen gün uğramıştım. Bir talip imtihan ediliyordu. Bilmem hangi makamdan bir şarkı okudu. Makamını sordular attı. Usulünü sordular katakofti dedi. Filhakika böyle bir usul varmış ama, bu değilmiş. Heyetten Nurullah Taşkıran dayanamadı, söylendi:

— Bu da bir katakofti.

★ Bu hafta bir Ankara tipi yazamıyacağım. Sebebi, yazacağım yeni bir tipin aklıma gelmeyişidir. Herkes burada olsa kolay, elbet birisi gözüme çarpardı. Fakat çok kimse İstanbulda. Bu mevsimler Ankarada mevzu ve havadis kıtlığı vardır. Gündelik gazetelerin Ankara havadislerine bakarsanız nekadar hafif zarif olduğunu görürsünüz. Bu hal mizahta da kendini göstermez olur mu? Hoş zaten sıcaklar da okadar fazla ki, âdeta ayakta uyuyorum. Bir sahibi hayır çıksa ve bu nüshaya birini yazsaydı, hazırca kabullenirdim ama, o da yok. Aynaya bakarak kendimi yazmayı da ben beceremedim. Hele Ankara tipi olacak bir şöhret temin edelim de Allah kerim. Onu da tekrar düşünürüz.

Zaparta

— Kadın, deniz gibidir..
— Evet, onun da dalgası çoktur!..

BİR KAÇAKÇI

SALİH, dün sabah, bana geldi:

— Haydi, şöyle bir deniz kenarına doğru uzanalım. Gazinonun birinde, karşılıklı çene yarıştırırız, olmaz mı?

— Neden olmasın? Zaten hazırım!

Beraber çıktık, denize bakan bir gazinoda iki koltuğa yerleştik. Garson geldi:

— Ne emredersiniz?

— Patronu!

Patron göründü. Salih ona manalı manalı baktı:

— Ahmedi gördün mü?

— Gördüm... Emrettiğiniz şeyi hazırlamış, birazdan gelecek...

— Peki, bize öyle ise iki kahve...

Tabiî, emredilip hazırlanan şeyin ne olduğunu bilmiyorum. Merak etmedim değil. Fakat, ne de olsa eski terbiye icabı, sormadım.

Kahveleri içtik. Arası çok geçmeden yabancı bir adam peyda oldu. Herhalde Ahmet denilen adam bu olacaktı. Salih onu görür görmez:

— Getirdin mi?

Diye sordu. Ahmet, iki tarafına korku ile baktıktan sonra, ufak bir paket uzattı:

— Getirdim ama, bulunciya kadar çektiğimi bir ben bilirim, bir de...

Salih keyifli keyifli güldü:

— Allah senden razı olsun, aylardanberi hasrettim, bahşişini bol bol vereceğim.

Parayı alan Ahmet gitti. Fakat benim düşüncem alt üst olmuştu. Salihi böyle tanımıyordum. Demek o da tiryakilerdenmiş. O da böyle esrarengiz yerlerde esrarengiz adamlarla

(Devamı 10 ncu sayfada)

Tarih Tekerrürden İbarettir

KIRK yıldır kendisini tanırım. Eskiden gazete okumıya çok meraklı idi. Asıl okunması lâzım geldiği sırada birdenbire bıraktı. Şimdi herkes yanındaki adamın omuz başından gazetesini sökmiye çalışırken, bizim dost, gözlerine sokulan gazeteye omuz çeviriyor. Onun bu müthiş kayıtsızlığını merak ettim:

— Neden gazetelere hiç iltifat etmiyorsun?

— Kırk yıldanberi okuya okuya ezberledim de..

— Amma yaptın ha, dedim. Gazete bu. Şiir kitabı değil ki, ezberliyesin!

— İçindeki şeyleri bildikten sonra, ha şiir kitabı olmuş, ha gazete.. ikisi de bir.

Merakım büsbütün arttı:

— Gazeteyi görmeden nasıl oluyor da içindeki şeyleri biliyorsun? Yoksa sen de İllüziyonist mi oldun?

— Yok a canım, bu işte ne sihir var, ne keramet... Biraz mantık, biraz malûmat kâfi!

— Aman birader, bu ilmi bana da öğret!

Arkadaşım, bukadar basit bir bilginin ilim telâkki edilmesine hayret etmekle beraber, kısaca izahat verdi:

— Siyasî hâdiseleri, iaşe haberlerini zaten okumıya lüzum yok. Bunları işitmek istemeseniz bile, okadar hızlı söylüyorlar, okadar fazla tekrarlıyorlar ki, zorla dinlemiye mecbur oluyorsunuz. Sokakta, tramvayda, kahvede, vapurda hep ayni havadisler, ayni haberler. Böyle sabahtan akşama kadar bedava dinlenen lâkırdıları, üstelik göz nuru dökerek, bir de gazetelerde okumak için neden para vereyim? Bunlar, gazetelerin en fazla değişen kısımları. Bir de hiç değişmiyen dahilî haberler, zabıta vakaları var.. Değişen kısmını halktan dinliyorum, değişmiyen kısmını da zaten biliyorum.

— Dahili haberleri, zabıta vakalarını nereden biliyorsun?

— Yıllardanberi istatistik tuttum, vakaların muhasebesini yaptım, vasatisini buldum. İşte neticesi: Yılın ilk ayı, kânunusani, mutlaka kasabadan köye giderken tipiye raslayıp donan üç, beş zavallının hikâyesile başlar. Şubatta odunun çekisi ateş bahasına çıkmıştır, kömürcülerin yüzü gülmektedir. Gazetelerin başlıca havadisi bu. Martta belediye mahrukat işini esaslı bir surette tetkike başlamıştır. Yalnız bu tetkikler, geçen mevsime ait mi, gelecek mevsime mahsus mu, belli değil! Nisan, ask ve muhabbet ayı olduğu için, birkaç delikanlı nisanlısını vurur. Kimi ölür, gider, kimi yaralanır, kalır. Mayısta, biribirine kıymıyan nişanlılar arasında, hummalı bir izdivaç vardır. Haziran geldi mi, mutlaka meyva hırsızlarından birkaç çocuk, ya kiraz ağacından, ya dut ağacından düşüp ölecektir. Temmuzda boğulma faaliyeti başlar: Plâja koşanların kimi gazinolarda kazıklanır, kimi denizde kazaya kurban gider! Ağustosta, patlıcan kızartması, kundakçılığa başlamıştır. Bereket versin, evlerin çoğu kârgir, patlıcan da pahalı olduğu için, bu kundakçılık eskisi gibi sökmüyor! Eylül gelince belediye bütün yaz içinden çıkamadığı buz meselesini halletmiştir. Teşrinievvelde, muhakkak, İstanbulun bir tarafında yeni açılan bir meydanın töreni yapılır.. Tesrinisani başlarında, simalden bir soğuk dalgasının gelmekte olduğunu haber alarak, odun, kömür telâşına düşeriz. Halkın telâşını gören belediye de heyecan içindedir: hemen bu meseleyi de, vazifesi icabı, incelemiye koyulur. O incelemelerinde davem ededursun, biz titriye titrive Kânunuevveli buluruz, ondan sonra yeni yıl başlar. Hiç bir sene bu hâdiselerden hiç biri değişmez, değişen yalnız hâdise kahramanlarının adıdır. Bu sene boğulan Ahmet ise, gelecek sene Karabettir, bu sene evi yanan Salamon ise, önümüzdeki sene Panayottur. Bu da benim umurumda değil!

Sözünü bitirdikten sonra yüzüme baktı:

— Ne diye bu bildiğim şeyler için gazete parası vereyim? Tarih, ezelî bir tekerrürdür derler. Sen de hemen, bu darlık zamanlarında günde beş on kuruş gazete parası tasarruf etmiye bak!

İspinoz

— Neclâ da tebdilhava için sayfiyeye gelmiş..
— Evet, şehirdeki havailiği tebdil için!..

AKŞEHİR EFENDİSİ

Yazan: RAGIP ŞEVKİ

— 47 —

Pos bıyıklı yolcu, onun bu düşüncelerini anlamış gibi sözüne şöyle devam etti:

— Duymuşsunuzdur, vaktile Cengiz han diye bir Mongol hükümdarı varmış, bütün Asyayi fethetmiş, orduları frenk diyarlarına kadar uzanmış. İşte bu Timur onun ahfadından imiş. Mongolyanın sultanı imiş. Bütün Türkistanı fethetmiş... Kafkas illerine girmiş, oradan da diyarı Ruma inmiş. Girdiği şehirleri kasıp kavuruyormuş, hiç aman vermiyormuş. Dün Sivrihisardan yola çıkarken duydum: Konyaya pek yaklaşmış.

Yolculardan biri:

— Fesuphanallah, dedi. Bize rahat yüzü yok mu? Her yıl bir cenk, her yıl bir başka dert. Peki ağam, bu Timur ne ister buralardan?

Pos bıyıklı yolcu acı acı güldü:

— Ne mi ister? Efendi, sen gün görmüş adamsın, ama cengin tadını bilmezsin. Hele bir yol leşker ol da, atına atla, kılıcını çek, bak o zaman nasıl başın döner, nasıl dizginleri gevşetirsin. Bu dünya cenk dünyasıdır. İnsanlar bir can için dövüşürler. İslâm diyarında olsun, kefere diyarında olsun hükümdar dövüş isterse bütün millet kanını akıtır. Bu böyledir, bu böyle gider. Kıyamete dek böyle olacaktır.

Hüsrev ağa yeniden oynaşarak:

— Kim karşı duracak buna? Bizim leşkerimiz nicedir, bilmem ki, dedi.

— Bursada sultan var ama, keyfiyetten habı gaflettedir. Şarap ile, gül yüzlü tazecik kızlarla, çalgı ile mest olur, durur. Ben de bilmem, ne olacak?

Hoca bütün bir geceyi hep bu bahsin rüyaları ile geçirdi. Bir takım badem gözlü, kösecik, küçücük insanların üzerine çullandığını, boğazına sarıldığını, karnına kargılar sapladıklarını, iğri kılıçları ile başını gövdesinden ayırdıklarını gördü. Her seferinde de korku ile sıçrıyarak karısına sarıldı.

Ertesi sabah güneş doğmadan yola çıktılar.

Fakat hareketlerinden evvel tatsız bir hâdise oldu ki, bütün yol boyunca Hocanın çok canını sıktı.

Hanın önünde ata binmiye hazırlanıyordu. Bir aralık yanına dört köy delikanlısı yaklaşmıştı. Üçü az geride, biri de ileride duruyor, Hocaya bakıyorlardı. Üçünün gözlerinde şeytanî bir istihza, diğerinin ise gurur ve küstahlık vardı. En öndeki delikanlı ellerini kuşağının arasına sokarak:

— Selâmüaleyküm Hocafendi! dedi.

İri boyu, geniş omuzları ve kocaman kafasile bir delikanlıdan ziyade, kırk yaşında bir hayduda benziyordu. Hoca onu baştan aşağı süzerek:

— Aleykümselâm! dedi ve yeniden atına binmiye hazırlandı.

Fakat ânide çok tuhaf bir şey oldu. İri delikanlı hızla uzandı, Hocanın elindeki asayı birdenbire kaptı ve bir anda dizine vurarak kırıp yere attı:

— İşte bukadar!.

Hocanın şaşkınlığı arasında diğer üç delikanlı kaba kahkahalarla güldüler ve:

— Aferin sana Hacı! diye bağırdılar.

İri delikanlı ellerini yine kuşağının arasına sokarak küstahça bir kabarışla kabararak Hocaya bakıyordu.

Nihayet şaşkınlıktan kurtulan Hoca, birdenbire yumruklarını sıkarak, iri delikanlının üzerine yürüdü, boğuk bir sesle:

— Allahtan bul domuzun oğlu! diye bağırdı.

On yıldır bana yoldaşlık eden şu asa benim elim, kolumdu. Sen benim elimi kırdın, Allah da senin ayağını kırsın!

Yine kaba kahkahalar koptu, iri delikanlı dilini çıkararak Hocaya baktı:

— Esah mı Hocafendi? diye de alay etti.

— Esah mı değil mi bilmem. Benim intikamım elbete bir gün yerini bulur. Ama kırk gün mü, kırk hafta mı, kırk yıl mı? Orasını Allah bilir.

Üç delikanlı bu sefer gülmediler, yalnız iri yarı delikanlının boğuk homurtuları duyuldu. Arkasına şaşkın şaşkın bakındı. Hâlâ yumruklarını sıkıp kendisine bakan Hocanın gözlerinden gözlerini kaçırarak döndü, arkadaşlarının arasına girdi:

— Demedim mi ki ben giranım deyi! diye sırnaştı ve yürüdüler.

Fakat henüz üç adım atmamışlardı ki, birdenbire şayanı hayret bir şey daha oldu. İri delikanlı boğuk bir feryat koparak sağ tarafına doğru çöktü ve sağ dizini tutup kıvranmıya başladı.

Atına binmiye hazırlanan Hoca da bu feryatla durup döndü ve delikanlının yerde kıvrandığını gördü. Diğer üç delikanlı bir arkadaşlarına, bir de Hocaya, hem de endişe ve korku ile bakıyorlardı.

Hoca içinden:

— Hey yarabbi, sen kadirsin, sen işini bilirsin! diye düşünerek atına atladı ve hayvanı delikanlının yattığı yere doğru sürdü.

— Ne var, ne oldu, bir yerin mi incindi?

Delikanlılardan biri:

— Ayağı kırıldı efendi, o etti sen etme, dedi.

— Nasıl etme, eden ben miyim?

Yerden ayağının kırıklığı ile inliyen iri delikanlı hüngür hüngür ağlıyor, başını kaldırmaktan çekinerek:

— Allah hakkı için beni bağışla, ben bir çocukluk ettim Hocafendi, sen benim kusurumu görme, affet. Ayağının türabı olam! diye yalvardı.

Yerde sürüne sürüne yaklaştı, Hocanın atının ayaklarına kadar geldi. İki gözü iki çeşme durmadan ağlıyor, acıklı, garip bir takım sesler çıkarıyordu:

— Bi dedik, bi ettik, ama-

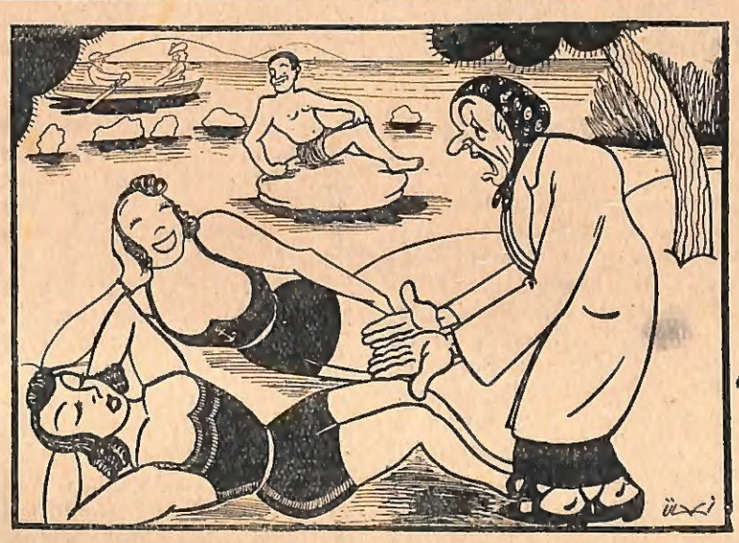

PLÂJDA KIZARTMA:

Anne — Kız, sen buraya kararmıya mı geldin, yoksa benim yüzümü kızartmıya mı geldin?!..

BİR KAÇAKÇI

(9 ncu sayfadan devam)

buluşaraş münasebetsiz şeyler tedarik ediyormuş... Yazıklar olsun!

Salihin neşesi geldi ama, benim keyfim kaçtı. Salih bunun farkında değildi. Elindeki paketi araladı, paketten beyaz tozlar döküldü. Salih heyecanla tozları tekrar pakete aktardıktan sonra:

— Zerresini ziyan etmiye gelmez! dedi.

Ben, ters ters onun yüzüne baktım:

— Ayıp, ayıp dedim. Ben senin yerinde olsam o paketi hemen denize fırlatırdım..

Hayretle sordu:

— Neden?

— Böyle paketle beyaz zehir taşımıya utanmıyor musun?

Salih kahkahalarla güldü:

— Bunu nereden anladın?

— Böyle gizli kapaklı dolaşmalarından, konuşmalarından ve anlaşmalarından...

Arkadaşım kahkahalarını zorlukla tutabildi:

— Demek beni kaçakçı sanıyorsun ha?..

— Herhalde başka bir şey değilsin!

— Yanılıyorsun dedi. Kabak tavası ile tekir kızartması için bir parça un lâzım gelmişti de... El altından tedarik edinciye kadar anamdan emdiğim süt burnumdan geldi!

İspinoz

Amerikadan Türkçe Radyo Neşriyatı

Amerikan Radyo Şirketleri Türkiyedeki Dinleyicilere Türkçe Neşriyat Saatlarını Bildirirler:

Türkiye saatı	Program	Günler	Radyo merkezi	Dalga uzunluğu Kilosiki	Metre
8 : 10 - 8:30	Müzik	Salı, Çarşamba, Perşembe, Cuma, Cumartesi, Pazar	WRCA	9,670	31.02
8 : 15 - 8 : 30	Müzik	Pazartesi	WNBI	11,890	25.23
8 : 30 - 8 : 45	Haberler	Salı, Çarşamba, Perşembe, Cuma, Cumartesi, Pazar	WRCA	9,670	31.02
		Pazartesi	WNBI	11,890	25.23
		Her gün	WLWO	15,250	19.7
8 : 45 - 9 : 00	Haberlerin tahlili	Salı, Çarşamba, Perşembe, Cuma, Cumartesi, Pazar	WRCA	9,670	31.02
		Pazartesi	WNBI	11,890	25.23
		Her gün	WLWO	15,250	19.7
18 : 15 - 18 : 30	Haberler	Pazartesi ve Perşembe	WRUL	15,130	19.8
		»	WRUW	17,750	16.9
18 : 45 - 19 : 00	Haberler	Pazartesi, Salı, Çarşamba, Perşembe Cuma	WCBX	15,270	19.6
		»	WCRC	17,830	16.8
19 : 00 - 19 : 15	Haberler	Pazartesi, Salı, Çarşamba, Perşembe Cuma, Cumartesi	WRUL	17,750	16.9
		»	WRUW	15,130	19.8
19 : 15 - 19 : 30	Haberlerin tahlili	Pazartesi, Salı, Çarşamba, Perşembe Cuma, Cumartesi	WRUL	17,750	16.9
		»	WRUW	15,130	19.8
21 : 30 - 21 : 45	Haberler	Her gün	WNBI	17,780	16.8
21 : 45 - 22 : 00	Haberlerin tahlili	Her gün	WNBI	17,780	16.8

(Bu listeyi lûtfen kesip saklayınız)

nın efendi, kölen olam, ayağını öpem..

— Haydi kalk kalk, ağlama.

— Sen kırk gün dedin, inkisarın kırk günedek tutar dedin, amma, kırk gün geçmeden..

Hoca birdenbire parlayıverdi. Delikanlıyı ayakları altında çiğniyormuş gibi, özengide şöyle bir sarsıldı:

— Dur, dur hele. Senin gördüğün bu ceza, bundan kırk gün evvel başka bir biçarenin canını yaktığından dolayıdır, bizimki daha kırk gün sonra çıkacak. Sol bacağın da, bize ettiğinden dolayı hurda olup sürüneceksin!

Ve atını birdenbire, az evvel hareket eden kervana doğru sürdü. İçinde öyle bir sevinç vardı ki, asasının kırılmasile duyduğu acıyı çoktan bastırmıştı. Cenabı rabbelâleminin lûtfuna uğramak, onun merhametini celbetmek az şey miydi? Mevlâ acıdığı kulunu elbette esirgerdi. Vaktile, yine böyle müşkül bir anında Allahın kendi yalvarmasını nasıl derhal dinlediğini hatırlıyordu.

— Arkası var —

DİŞ TABİBİ

A. SARYAN

Beyoğlu İstiklâl caddesi, Elhamra apartmanın 4 numaralı dairesinde, muhterem hastalarını kabul eder.

NEVROZİN

Nevralji, kırıklık ve bütün ağrılarınızı derhal keser.

İcabında üç kaşe alınabilir

Taklitlerinden sakınınız

Karikatür

TOMBUL TEYZENİN İSM GÜNÜ! [Özel Karikatür]

[NOT] Pek parlak surette yapılan bu törende kimse bulunmadığını zannetmeyin. Kalabalık davetli kütlesi Tombul Teyzenin arkasında kaldığı için gözükmüyorlar. Hattâ okadar ki, idare memurlarımız bay Kâzımla bayan Haticenin müştereken Teyzeye hediye ettikleri otomobil ile bayiimiz bay Remznin bağışladığı apartmanlarından en büyüğü de arkada kaldığı için gözükmemiştir.

TOMBUL TEYZE DÖRT YAŞINDA

Tombul Teyze müsabakamızı iç sayfalarımızda okuyunuz.